

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2020

1218/2020

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 7, 11 ja 14 §, 15 §:n 3 momentti, 16 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 27 §:n 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 38 §, 48 §:n 2 momentti, 6 luvun otsikko, 50, 58 ja 61 §, 62 §:n 1 momentti, 70 §:n 5 momentti, 85 §:n 2 momentti, 96 ja 97 §, 99 §:n 1 momentti, 100 §:n 1 momentti, 102 §:n 3 momentti, 104 §:n 1 ja 3 momentti, 105 §:n 1 ja 3 momentti sekä 111 §:n 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 23 §:n 1 momentti laissa 547/2018, sekä

lisätään 44 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

7 §

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta.

11 §

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen mitoitusperusteet, laajuus ja suoritus aika

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen ja sen osien mitoituksen peruste on osaamispiste. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa suoritus aika määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritus aika voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta.

14 §

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostuminen

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus muodostuu koulutuksen osista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostumisesta.

1218/2020

15 §

Tutkinnon perusteet

Opetushallituksen tulee laatia ammatillisten perustutkintojen perusteet siten, että tutkinnot vastaavat laajuudeltaan lukiolain (714/2018) 10 §:ssä säädettyä lukion oppimäärän laajuutta.

16 §

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet

Opetushallitus määrää koulutuksen perusteet työhön ja itsenäiseen elämään valmentavalle koulutukselle.

23 §

Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus

Järjestämisluvassa määrätään tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta. Järjestämisluvassa voidaan lisäksi määrätä, ettei oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta koske 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tiettyyn tutkintoon sisältyvää osaamisalaa tai osaamisaloja. Järjestämisluvassa määrätään lisäksi oikeudesta järjestää työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää myös järjestämisluvassa mukaisiin tutkintoihin liittyvää 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.

27 §

Järjestämisluvassa määrättävät muut oikeudet, velvollisuudet, ehdot ja tehtävät

Järjestämisluvassa voidaan määrätä koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta järjestää 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tutkintoja sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta sekä tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020) tarkoitettua koulutusta jäljempänä 65 §:ssä tarkoitettuun vaatimaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille sekä huolehtia erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

37 §

Hakeutuminen ja hakumenettelyt

Jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjä päättää hakuajoista ja -menettelyistä. Ammatillisen perustutkintokoulutuksen tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa voidaan kuitenkin käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä. Valtakunnallisista hakumenettelyistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

38 §

Opiskelijaksi ottamisen edellytykset

Opiskelijaksi voidaan ottaa hakija, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan aikaisemman oppimäärän, tai jolla koulutuksen järjestäjä muutoin katsoo olevan riittävät edellytykset tavoitteena olevan osaamisen hankkimiseen tai tutkinnon suorittamiseen.

44 §

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma

— — — — —
Oppivelvollisuuslaissa (1214/2020) tarkoitetulle oppivelvolliselle henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on laadittava siten, että suunnitelman mukainen ammatillisen tutkinnon suorittamisaika on enintään neljä vuotta.

48 §

Osaamisen hankkimisen suunnittelu

— — — — —
Ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon tai koulutuksen osittain. Perustutkintokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän tehtävänä on arvioida oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnista.
— — — — —

6 luku

Tutkinnon sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittaminen ja osaamisen arviointi

50 §

Tutkinnon sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittaminen

Tutkinnon osa on suoritettu, kun opiskelija on osoittanut tutkinnon perusteissa määritellyn osaamisen 52 §:ssä säädetyllä tavalla tai osaaminen on tunnustettu siten kuin 47 §:ssä säädetään. Tutkinto on suoritettu, kun tutkinnon perusteiden mukaan kaikki tutkinnon muodostumiseksi vaadittavat osat on suoritettu hyväksytysti.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osa on suoritettu, kun opiskelija on osoittanut koulutuksen perusteissa määritellyn osaamisen 52 §:ssä säädetyllä tavalla tai osaaminen on tunnustettu siten kuin 47 §:ssä säädetään. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on suoritettu, kun koulutuksen perusteiden mukaan kaikki koulutuksen muodostumiseksi vaadittavat koulutuksen osat on suoritettu hyväksytysti.

58 §

Todistus työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittamisesta

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle todistus suoritetusta koulutuksesta, kun työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on suoritettu 50 §:ssä säädetyllä tavalla. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle todistus suoritetuista koulutuksen

osista, jos opiskelija on katsottu 97 §:ssä säädetyllä tavalla eronneeksi. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa todistus suoritetuista koulutuksen osista myös opiskelijan pyynnöstä.

61 §

Oikeus saada opetusta ja ohjausta

Opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen sekä tukee opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetus ja ohjaus toteutetaan ottaen huomioon 48 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitu oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä.

Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta.

Ammatillisen perustutkinnon suorittaneella henkilöllä, jonka tarkoituksena on hakeutua tutkinnon suorittamisen jälkeen jatko-opintoihin, mutta joka ei ole saanut opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada ohjausta jatko-opintoihin liittyvään hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa se koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa tutkinto on suoritettu.

62 §

Koulutuksen sisältö

Koulutuksen järjestäjä päättää tutkintokoulutuksen sisällöstä ja toteuttamisesta 15 §:ssä tarkoitettujen tutkinnon perusteiden mukaisesti sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä 16 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen perusteiden mukaisesti.

70 §

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksena ei voida järjestää työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta eikä työvoimakoulutusta.

85 §

Kurinpito

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa 1 momentissa tarkoitettua käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollisuuslaissa tarkoitettu oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä.

96 §

Opiskeluoikeus

Opiskelijan opiskeluoikeus alkaa koulutuksen järjestäjän päättämänä ajankohtana.

Opiskelijan opiskeluoikeus päättyy, kun hän on suorittanut sen tutkinnon tai tutkinnon osan tai osat taikka koulutuksen, johon hänet on tässä laissa säädetyn mukaisesti otettu opiskelijaksi, tai kun hänet on 97 §:ssä säädetyn mukaisesti katsottu eronneeksi.

Opiskelijalla on oikeus väliaikaisesti keskeyttää opiskeluoikeutensa siksi ajaksi, kun hän on suorittamassa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelusta taikka saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista sairauspäivärahaa taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa. Lisäksi opiskeluoikeus voidaan opiskelijan pyynnöstä väliaikaisesti keskeyttää muusta perustellusta syystä. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta oppivelvollisuuslaissa tarkoitettuun oppivelvolliseen. Oppivelvollisuuden suorittamisen määräaikaisesta keskeyttämisestä säädetään oppivelvollisuuslain 7 §:ssä.

Koulutuksen järjestäjä päättää opiskeluoikeuden väliaikaisesta keskeyttämisestä opiskelijan hakemuksesta.

97 §

Opiskelijan eronneeksi katsominen

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta 11 §:ssä säädettyssä ajassa.

Opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Tällöin opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamasta myöhemmästä ajankohdasta.

Koulutuksen järjestäjä antaa päätöksen opiskelijan eronneeksi katsomisesta.

Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi 1 momentissa tarkoitettulla tavalla viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään lisäksi oppivelvollisuuslain 13 §:ssä.

99 §

Opiskelijahuolto

Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa olevan opiskelijan sekä ammattitutkintokoulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskelijan oikeudesta opiskelijahuoltoon ja opiskelijahuollon palveluihin säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013). Opetushallitus määrää opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista. Opetushallituksen tulee valmistella määräys yhteistyössä Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijahuollon järjestämistavoista Opetushallituksen määräykseen perustuen.

100 §

Oikeus maksuttomaan ruokailuun

Päätoimisessa perustutkintokoulutuksessa sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan sellaisina päivinä, joina opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Oppivelvollisella opiskelijalla on edellä tarkoitettu oikeus myös päätoimisessa ammattitutkintokoulutuksessa. Opiskelijalla on edellä säädetyn lisäksi oikeus myös muuhun maksuttomaan päivittäiseen ruokailuun koulutuksessa, joka on järjestämisluvan mukaisesti järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti sekä valtioneuvoston asetuksella säädetävissä perustutkinnoissa, joissa osaamisen hankkiminen edellyttää läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa tavanomaista työpäivää pidemmän ajan.

102 §

Opintososiaaliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa

Opiskelijalla on oikeus saada korvausta matkakustannuksista, jos koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuva osaamisen hankkiminen edellyttää opiskelijan matkustamista yhteen suuntaan yli kymmenen kilometriä opiskelijan kotoa tai oppisopimustyöpaikalta opetuspaikalle. Oppivelvollisella on kuitenkin oikeus edellä mainittuun korvaukseen, jos matkan pituus on vähintään seitsemän kilometriä. Opiskelijalla on oikeus matkakorvaukseen yhdeltä edestakaiselta matkalta viikossa. Erityisestä syystä matkakorvaus voidaan maksaa päivittäin, jos opiskelija majoittuu kotonaan. Jos opiskelijalle korvataan päivittäiset matkakustannukset, hänellä ei ole oikeutta majoituskorvaukseen. Matkakorvaus maksetaan vain kotimaassa tapahtuvasta matkasta sekä halvimman matkustustavan mukaan opetuspaikan ja kodin tai oppisopimustyöpaikan välillä tosiasiallisen lähtö- ja paluupaikan mukaan.

104 §

Asuntolapaikan myöntäminen ja oikeus asuntolapaikkaan

Koulutuksen järjestäjä päättää asuntolapaikan myöntämisen perusteista. Asuntolapaikan myöntämisessä on sovellettava yhdenvertaisia myöntämisperusteita ja otettava huomioon opiskelijan tarve asuntolapaikalle. Asuntolapaikat on myönnettävä ensisijaisesti oppivelvollisuuslaissa tarkoitetuille oppivelvollisille, toissijaisesti muille mainitun lain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetuille opiskelijoille ja näiden jälkeen muille opiskelijoille. Myöntämisperusteet tulee ilmoittaa asuntolapaikkaa hakeville etukäteen.

Jos opiskelija erotetaan määräajaksi oppilaitoksesta 85 §:n 2 momentin tai 88 §:n 3 momentin nojalla, hänen osallistumisensa opetukseen evätään 85 §:n 4 momentin nojalla, häneltä pidätetään oikeus opiskeluun 85 §:n 5 momentin nojalla tai hänen opiskeluoikeutensa väliaikaisesti keskeytetään 96 §:n 3 momentin nojalla taikka hän keskeyttää oppivelvollisuuden suorittamisen oppivelvollisuuslain 7 §:n nojalla, koulutuksen järjestäjä voi päättää, että opiskelijan oikeus asuntolapaikkaan keskeytyy vastaavaksi ajaksi.

1218/2020

105 §

Opiskelijoilta perittävät maksut

Tässä laissa tarkoitettu ammatillinen perustutkintokoulutus sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus ovat opiskelijalle maksuttomia. Lisäksi opiskelijaksi ottamisessa käytettävät pääsy- ja soveltuvuuskokeet ovat hakijalle maksuttomia. Oppimateriaaleista ja tarvikkeista, jotka koulutuksen päätyttyä jäävät opiskelijalle, voidaan kuitenkin periä maksu.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja maksuja ei voida periä työvoimakoulutuksessa eikä henkilöstökoulutuksessa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja maksuja oppimateriaaleista ja tarvikkeista sekä 2 momentissa tarkoitettuja maksuja ei voida periä oppivelvollisuuslain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetulta opiskelijalta.

111 §

Oikaisuvaatimus

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä, jos päätös koskee:

1) 11 §:ssä tarkoitettua työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suoritusaikaa;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2021.

Lain 7, 11 ja 14 §, 16 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 27 §:n 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 48 §:n 2 momentti, 6 luvun otsikko, 50 ja 58 §, 62 §:n 1 momentti, 70 §:n 5 momentti ja 111 §:n 1 kohta tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä elokuuta 2022. Mitä tämän lain 97 §:n 1 momentissa, 99 §:n 1 momentissa ja 100 §:n 1 momentissa säädetään työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta, sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2022 myös ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Opetusministeri Jussi Saramo